

OBRтни VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

«OBRтни VESTNIK», SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

«OBRтни VESTNIK» PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KRALJA PETRA TRG 8. TELEFON 55-25. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXIII. LETNIK

V LJUBLJANI, 20. APRILA 1940.

Štev. 8—9

Naša bodoča orientacija!

Stopamo v dobo, ko je povsem primerno izpregovoriti par besed o bodoči usmerjenosti našega javnega življenja, prav posebno pa še o stališču, ki ga naj v izpremenjenih prilikah zavzame naše obrtništvo. Drugačne prilike v našem upravnem in političnem sistemu nujno zahtevajo postopno preusmeritev javnega in političnega delovanja posameznih skupin, v prvi vrsti onih, čijih gospodarsko obsežne ne dopuščajo strankarsko-političnega vmešavanja.

V razvoju stvari postaja očito, da se bo naša bodočnost morala osnovati na načelu široke koncentracije izključno dobromislečnih posameznikov in skupin, ter na zahtevi dokončne ozdravitve naših notranjih razmer, v prvem redu — gospodarskih.

Programska načela političnih strank, ki so doživela svoj brodolom ali pa ga v doglednem času bodo, — danes niso več merodajna. Narod, ki je dvajset let aktivno sodeloval v borbi za prestiž ene ali druge ideje se probuja in noče več plačevati pasivnega salda premnogih moralnih konkurzov. Široke plasti naroda postajajo samozavestnejše, misli in besede pa ostreje. To je tudi edini pozitivni rezultat preteklega in dragocen prebitek naše strankarsko-politične bilance. Naj si bo to že okret na desno ali levo, — vsakomur, kdor spremlja naš notranji razvoj, je jasno, da je to okret v stvarnost, ki se z drugimi besedami imenuje: **konec izključno strankarskega upravljanja javnega mnenja.** To je nova stvarnost, kateri se bodo nujno morale podrediti osebne koristi onih posameznikov, ki so svojo strankarsko-politično karijerstvo smatrali kot dovoljno legitimacijo za korumpiranje vsega, kar je bilo njim in njihovim satelitom v korist. Čas, ki smo ga preživeli nam je odkril resnico, naučil ceniti svobodo prepričanja, a, kar je najvažnejše, dovedel nas je do spoznanja, da po stari poti ne gre več naprej.

Na osnovi tega važnega miselnega preloma se mora izgraditi naše bodoče udejstovanje. Prišel je trenutek, ko bo tudi nam obrtnikom treba kreniti na druga pota, ko bo treba končno že vzbuditi zavest naše povezanosti in dospeti do spoznanja, da je abotno cepiti naše vrste na ljubo skrahiranega strankarstva. Menim, da nas je preteklost doobra poučila, kaj vse smo storili napak in koliko smo utrpeli stvarne in moralne škode, ko smo dopuščali, da so se naša življensko važna vprašanja gledala skozi politično pobarvano prizmo.

Prihaja pa čas, ko bo važno, da si na javnem poprišču poiščemo mesta odkoder nam bo možno poučiti merodajne činitelje, da je tako postopanje napačno. Mere, ki jih v dobro nas in splošnosti terjamo stoji iznad politične strategije in, da se dosedanje izigravanje prepriči, naj se obrtništvo omogoči pri bodočem upravljanju države, imeti soodločujočo besedo.

Vse to bo pa le tedaj mogoče, če bomo res znali uveljaviti naša gospodarsko politična načela, ki ostajajo v nizu vprašanj, katerih obravnavanje se je doslej vršilo v našo škodo. Vse drugo pa, kar je bistvenega in predstavlja naš narodni organizem, ter našo nacionalno skupnost, previsoko cenimo, da bi si o tem dovoljevali debato.

Stopimo pred javnost z zahtevo, da naj se naše notranje-politično življenje podredi zahtevam časa, ki temelji na načelu pravične porazdelitve bremen z odgovarjajočim deležem na pravicah. To delamo v dobri veri, da s tem kori-

Nihče ne more gospodarskim slojem zabraniti borbe za njihove pravice

V današnjih socialnih prilikah nalemimo na različna trenja, borbe in naspotnja, pa zato ni prav nič čudno, če si tudi poedini sloji medsebojno nasprotujejo, za kar imamo nešteto dokazov v veliki strasti medsebojnega obračunavanja. Vsi ti pojavi imajo svoje dobre in slabe strani in ta dejstva vplivajo na položaj dela prav tako pri nameščencu, kot pri delodajalcu.

Takoj uvodoma moramo ugotoviti, da vsled vsega tega vlada zlasti v poslednji dobi v gospodarskih vrstah neka neobičajna apatija in nervoznost. Vedno očitneje postaja dejstvo, da so ti momenti odločilni in vidno vplivali na nosilce gospodarstva, ki postajajo vsak dan bolj nepristopni. Med tem pa razvijajo organizacije nameščencev prav v tej dobi živahno borbo za zboljšanje svojih življenskih prilik. Na ta način se pojavljajo nesoglasja in borbe na terenu gospodarskega življenja, ki imajo za posledico tudi težke komplikacije, ki žal premnogokrat ustvarjajo velike neprilike v javnem, gospodarskem pa tudi zasebnem življenju.

Naši gospodarski krogi s težkim srcem in boleštvom dopuščajo in prenašajo take zaostritve, ki so naperjene proti njihovim življenskim interesom ter skušajo v večini primerov take pojave mirno tolerirati. Ne usojajo si pričeti borbe radi teh vprašanj, ker predvidevajo, da javno mnenje vedno štiti socialno šibkejšega na račun gospodarskih krogov, od katerih bodo morali mnogi vsled takih podobnih pojavov slej ko prej likvidirati. Toda takega postopanja ne more

stimo splošnosti in v prepričanju, da je samo na tej osnovi mogoče najti potrebno ravnovesje.

Za uresničenje tega, pa je potrebno, da se med seboj sporazumemo in damo s tem trajen dokaz naše moralne vrednosti. Izhodišče našega bodočega udejstovanja mora temeljiti na medsebojnem zaupanju. Nebroj dokazov koristnosti složnega dela imamo v raznih strokovnih organizacijah okrog nas in naša dolžnost je, — ne služiti kot primer notranje razkrojene stanovske formacije.

Vedeti pa moramo, da je za uresničenje velikih del potrebno medsebojno razumevanje in podpora. To pa je možno samo v okviru vzajemnosti med onimi stanovci, ki dajejo pečat današnjemu času. **Na nas pada pri tem velika odgovornost v pogledu konkretizacije naših potreb in pravilni usmeritvi topoglednega delovanja.**

Prihajamo v dobo, ko se bo na vzajemnem delovanju raznih stanovskih organizacij usmerjalo gospodarsko in politično življenje posameznega naroda, tako tudi našega, ki ne sme več biti predmet političnega eksperimentiranja. Ni dvoma, da vsi čutimo, da mora druga faza našega notranjepolitičnega razvoja nositi pečat nezlomljive volje po končni ozdravitvi naših notranjih prilik, ki ne smejo več biti podrejene nebrzdanemu strankarstvu. Liberalizem se mora vrniti k svojemu izhodišču.

Na tej činjenici sloni vera celokupnega naroda v lepšo bodočnost in predstavlja izhodno točko odkoder si tudi mi dovoljujemo pozdraviti sporazum od 26. avg. l. l. Če pa smo ob naši polnoletnosti prišli do prepričanja, da je res samo na priznanju naše narodne samobitnosti mogoče zagotoviti naše gospodarsko in kulturno izživljanje, potem si

nihče z ničemer opravičiti. Kdo je tisti, ki bi smel gospodarstvenikom zabraniti, da se ne bi borili za svoje pravice na isti način, kot se bore ostali stanovci našega socialnega sistema. Borba gospodarskih krogov ne bi pomenila nič drugega, kot zavesten odpor proti dejstvu, ki nastajajo v vrtincu današnjega življenskega stremljenja in iskanja vseh ostalih stanov. Ni sredstva, s katerim bi se moglo in smelo preprečiti gospodarskim krogom njihov socialni odpor proti nastalim krivicam. Takih zaprek ne najdemo niti v brezobzirnih diktaturah, a kaj šele v naši državi, ki se smatra za demokratsko državo z vsemi pravicami in dolžnostmi državljanov. Saj je celo v diktatorskih državah dana gospodarskim krogom možnost, da pridejo do popolnega razmaha ter dosežejo v svojem prizadevanju cilje, ki so sveti in potrebni vsem ljudem in delavcem na vseh poljih dela ter zaslužka.

Današnji položaj in prilike v svetu kakor tudi v naši državi so v toliki meri vplivali na gospodarstvo in gospodarstvenike, da so prav ta dejstva postala pravi razlog vsled katerega se oni ne morejo in tudi ne žele eksponirati kot borci za svoje pravice in sploh za gospodarsko pravico v javnosti. Zavedni in lojalni gospodarstveniki ostajajo raje v ozadju in preživljajo težke momente in to v prepričanju, da se vsled tega nikomur ne bodo v današnjih težkih časih zamerili ter bi jih na osnovi njihovih morebitno započetih borb, javnost ne ožigosala kot protinarodne in antisocialne elemente.

dovoljujemo skromno pripomniti, da se taki zrelostni izpiti ne smejo razvrednotiti s prepotentnostjo. Dokler se bomo bali, da se Radatoviči lahko »pohrvati«, da se ta ali ona šola preveč »poslovenja« in bomo v domači hiši postavljali »teritorialna« vprašanja, — tako dolgo pa je smatrati vsak »sporazum« kot enostranski, sloneč sicer na priznanju nekakih »pravice«, — pač pa brez one globoke etične podlage, s katero bi mu bila šele zajamčena trajna vrednost.

Naš narod pa stremi po vsesplošnem sporazumu, ki mora vsebovati globoko vero, da smo drug za drugega nepogrešljivi in naj bi bili prežeti s plemenito zavestjo, da so napake mojega očeta meni v najbližjem sorodstvu, ki jih iz spoštovanja do lastne krvi ne smemo potencirati.

Kot gospodarstveniki stojimo slejkoprej na stališču, da nima nikdo pravice potegniti ločnice med interesi, ki so skupni, kot nam je skupna naša domovina. Vedno bomo ostali zagovorniki važnega dejstva, da krog našega udejstovanja ne sme biti zožen po krivdi breznačelnega šovinizma ali nacionalnega diferenciranja.

V dolgih letih borbe za odgovarjajoči prostor v naši skupni domovini smo prišli do prepričanja, da zamore samo resnično in vsestransko velikodušje zagotoviti naše sožitje. Iz tega spoznanja bomo tudi znali izvajati potrebne zaključke za oni trenutek, ko bo ves narod vprašan za mnenje o bodočih smernicah. Da bo v tem trenutku naš človek dal zaupnico samo onemu, ki se bo iz plehkega strankarskega manevriranja, — znal dvigniti do zagovora načel občenarodnega resničnega sporazuma, — o tem menda nihče ne dvomi.

Tone Uršič, Celje

Važnejši članki v današnji številki

O UKINJENJU STROKOVNIH ZDRUŽENJ
OBRTNIKI IN OUZD
**Naša bodoča orientacija
NIHČE NE MORE GOSPODARSKIM
SLOJEM ZABRANITI BORBE
ZA NJIHOVE PRAVICE
OBČNI ZBOR DELNICARJEV
ZANATSKE BANKE V BEOGRADU**

V takih peripetijah je mnogo sankcij, ki jih gospodarske organizacije lahko izvajajo in so jih tudi izvajale napram borbenim gospodarstvenikom. Vendar, če ti ostanejo na nivoju mirnega in zdravega dela, tedaj se ne more na njih metati kamenja iz razloga, ker se niso eksponirali. Vsled tega oni zadržujejo pri sebi rezervo neeksponiranih gospodarskih delavcev in pionirjev, ker so pač mnogokrat doživeli razne protiukcije, ki so dosledno bile tendenciozne in neosnovane v pogledu bojkota in drugih modernih podvigov.

Ko smo kot gospodarstveniki prišli v tak položaj, tedaj je najenostavnejše in najpriporočljivejše, da naše organizacije podvzamejo v tem cilju to je v pravcu socialne zaščite gospodarskih slojev najenergičnejše akcije v pogledu osvoboditve neljubega pritiska v življenju današnje dobe. Organizacije same pač ne morejo priti do tega in takega pojmovanja in dela. Zato pričakujemo iniciativnost od tistih, ki v takih prilikah žive in jih prenašajo, pa je vsled tega nujno potrebno, da gospodarstveniki v svojih ustanovah dajo iniciativo za tak pokret in to iz enostavnega razloga, da se na najučinkovitejši način prične z reševanjem teh problemov, ki iz dneva v dan rastejo in imajo tendenco, da se razvijajo v čim večjem tempu in obsegu. Z obdržanjem organizacije in pravega duha v njih bomo postavili najboljšo jamstvo, da se gospodarskim slojem ne bo moglo dogajati to, česar se danes vsi boje in pred čemer beže v nepotrebne rezerve, kjer zgubljajo zaupanje vase in svoj stan, ter ne morejo gospodarstvu dati pravega razmaha. Pri tem pa se uslužbenci na njihov račun združujejo in operirajo s sredstvi, ki ne odgovarjajo, čeprav so moderna, današnjim zahtevam časa in niso v skladu z duhom ekonomskega in socialnega življenja na področju vseobčnega ustvarjanja in harmoničnega razvoja sploh.

Ljubljanski velesejem

Stroga nevtralnost je postavila jugovzhod Evrope pred nove naloge. Ni jih lahko premagovati, ker stalno se menjajoče prilike zahtevajo vedno nova preusmerjanja načrtov v privatnem gospodarstvu. Zaradi tega mora biti vsak podjetnik dobro poučen o trenutnem gospodarskem položaju v državi in zunaj. Le tako bomo mogli umno gospodariti in imeti uspehe. Ljubljanski velesejem je v našem gospodarstvu ona vez, ki spaja producenta in konzumenta, ki obema kaže pravo smer v izmenjavi dobrin in tako speši naše domače gospodarsko ustvarjanje. Tudi letos bo Ljubljanski velesejem od 1. do 10. junija prikazal ustvarjalno silo našega gospodarstva. Pokazati hočemo, da naša industrija in trgovina kljub vojni vihri na zapadu ni ohromela. To je naloga, prevažna za naše državno občestvo, pri kateri morajo sodelovati vsa naša vidnejša podjetja. Prijavite se!

Stori svojo dolžnost in čimpreje poravnaj naročnino

O ukinjenju strokovnih združenj

Priobčujemo spodnji članek, ki je izšel v aprilovi številki »Pekara«, glasilo centralnega urada pekovskih organizacij kraljevine Jugoslavije, izpod peresa g. Korena Jakoba, preds. združenja pekovskih mojstrov v Mariboru.

Slovenec št. 41 je priobčil članek »Še reorganizacija obrtnih združenj«, malo preje pa tudi uradno pojasnilo Zbornice za TOI. Od več strani se me je prosilo, da podam svoje mnenje o teh pojasnilih.

Zakon o obrtih, ki je stopil v veljavo z dnem 9. marca 1932. je postavil obveznost, da morajo biti imetniki obrtov člani združenj. Prenehale so obrtne zadruge, kojih članstvo je bilo prostovoljno, in ustanovila so se takozvana prisilna združenja. Začetkom leta 1933. so na mesto Zveze obrtnih združenj stopili Okrožni odbori obrtniških združenj v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem Mestu. Pri osnovanju združenj se je gotovo preveč širokogrudno postopalo, hotelo se je pač ustreci osebnim željam in to je bilo napačno. Ni bilo potreba, da sta v sodnem okraju mariborskem dve skupni združenji in ima eno sedež v Vetrinjski ulici, drugo pa na Tržaški cesti, da ima Ptuj 9, med temi v Ormožu 3, Ljutomer 8, med temi v Gor. Radgoni 3, Marenberg 2 itd. v območju okrožnega odbora obrtniških združenj v Mariboru tako, v drugih okrožnih odborih je bilo najbrže tudi enako. Toda zakon o obrtih je po čl. 356. t. 3. dopuščal združenja z najmanj 30 pripadniki. Združenja izvemši dveh ali treh, so tudi imela zakonito podlago, nedelovna in nesposobna za obstoj so bila 4 združenja, vsa druga so bila dela in življenja sposobna, posebno ker jim je stal ob strani Okrožni odbor obrtniških združenj v Mariboru. Toda iz osebnih motivov so se pričele razprtije in banska uprava je zahtevala likvidacijo O. O., ki je bila sklenjena na skupščini 18. 12. 1938.

Že za časa O. o. se je pričelo razmotrivati o tem, da se zmanjša število prisilnih združenj. Toda ostalo je vse le pri razgovorih in predlogih. Zbornica ni hotela ugrizniti v to kislno jabolko in izvršitev se je odlagala od leta do leta. Razpravljalo se je o tem tudi v obrtniškem odseku, toda zaključka se ni napravilo. Zbornica je med tem izposlovala razpis ministrstva za trgovino in industrijo z dne 10. I. 1938., da si je s tem olajšala stališče o ukinitvi združenj.

Poteklo je dve leti od ministrskega razpisa in če se je čakalo dve leti, bi se moglo tudi dalje potrpeti, reorganizacija združenj ni tako nujna, da jo je treba izvršiti v času vojne vihr, ko ima obrtništvo drugih večjih skrbi preko glave.

Ukinitve združenj je naletela na hud odpor, kakor ga predsednik obrtniškega odseka pri Zbornici ni najmanje pričakoval. Težko, da se je kdaj preje pojavilo v vrstah obrtništva toliko enodušnega in ogorčenega odpora, kakor ga je izzvala ta odločba Zbornice. To je najboljši dokaz, da se pri tem ni pravilno postopalo in niso upoštevale stvarne potrebe obrtništva. To je na zboru pekov v Celju potrdil sam podpredsednik obrtniškega odseka g. Hohnjec Miloš.

Zakonite podlage zbornična odločba nima, ker pri ogromni večini ukinjenih združenj nasprotuje čl. 356, in 390. zakona o obrtih. Druga nepravilnost je, da o tej odločbi ni sklepal obrtniški odsek, kojega po čl. 14. t. 5. zborničnega pravilnika je podajanje predlogov zaradi izvrševanja nadzorstva po Zbornici nad prisilnimi združenji. Čl. 16. pravilnika pa določa, da spada v delokrog obrtnega odseka zlasti obrtno združništvo in nadzorstvo obrtnih združenj.

Obrtni odsek, ki je imel svojo sejo marca 1939. ni sklepal o tej odločbi in ta torej nasprotuje zborničnemu pravilniku. Odločba Zbornice je nezakonita in ni v skladu s pravilnikom. Odločba je napisana šablonsko, skoraj za vsa združenja enako in tako, da ne dela časti pravniku. Odgovarja za njo formalno Zbornica kot taka. Res da je obrtniški odsek avtonomen, toda odločbe se izdajajo v imenu Zbornice. Sedaj pa se nam vsiljuje vprašanje, kako je mogel poleg zborničnega podpredsednika Ogrina podpisati odločbo še zbornični uradnik. Vsak od njih bi se moral odredi podpisu, ker se vendar uradnika ne more siliti, da podpiše odločbo, ki nasprotuje zakonu, zborničnemu pravilni-

ku in navaja popolnoma neresnično (da ne rečem drugače) trditve.

Ta odločba je izšla, obrtništvo je presenečeno, razburjeno, protestira vsepovsod.

G. Ogrin mora vznemirjeno obrtništvo potolažiti in izdaja pojasnila. Najprvo zagovarja svojo odločbo na zborovanju Skupnega združenja v Celju, kjer je bilo navzočih samo 28 obrtnikov. Nato so sledila pojasnila v časopisih.

Zagovarja se odločba z motivacijo, da bodo potem združenja močnejša in bodo mogla v važnih gospodarskih vprašanjih spregovoriti pomembno besedo. Oblastva, ki poprej obrtniških združenj niso povpraševala za mnenje, ker je bilo to praktično neizvedljivo, bodo v bodoče lahko računala z njimi in se bodo lahko poučila o interesih obrtništva.

Temu odgovarjamo, da obstoji Zbornica za TOI, na katero se obračajo oblastva za mnenje, ne pa združenja. Če je bilo potrebno, se je Zbornica obračala predvsem na strokovna združenja. V obrtniških zadevah je bilo najprvo treba zaslišati obrtniški odsek, kako pa naj ta poda svoje mnenje, če se sploh ne sklicuje k sejam. Odkar sem na čelu združenja in to že osem let, se ni nikdar kako oblastvo obračalo naravnost na združenje, marveč samo na Zbornico, to bo poslej tudi, naj bodo potem večja skupna združenja, ali manjša strokovna. Čemu imamo potem Zbornico za trgovino, obrt in industrijo!

Naslednji stavek že pobija prvega, ko pravi, da bodo sekcije važnejših strok pri skupnih združenjih sklenile banovinske zveze. Torej navzlic velikim skupnim združenjem bo treba še druge organizacije, prostovoljne. S tem se pobija domneva, da bodo velika skupna združenja cenejša, pa tudi uspešnejša. Obrtniki bodo torej morali biti večanjeni v dveh organizacijah. Ali bo to cenejše? Čemu še druga organizacija, če bodo imela skupna združenja tako pomembno besedo in bodo upoštevala od oblasti!

Kako bo izgledalo delo v sekcijah, si morem misliti. Če bi bil g. Ogrin delal praktično v združenjih, bi mi moral pritrditi, da odseki v skupnih združenjih nikdar ne bodo mogli nadomestiti dela v strokovnih združenjih. Nikdar se stroke ne bodo mogle udomačiti pod skupno streho. Panoge rokodelskih obrtnikov so številne. (§ 23. o. zak. jih navaja nad 100). vsaka ima svoje posebne zahteve, ki se pravilno morejo uveljaviti samo v strokovnih združenjih. Odseki v skupnih združenjih bodo samo njih posvetovalni organi, bodo brez moči, brez potrebnih sredstev za delo in zaščito svoje stroke. Uprava skupnega združenja, ki bo po pravilih edino merodajna za oddajo mnenja, bo ali pa tu-

Obrtniki in OUZD

Opozarjamo vse naše obrtnike, ki so obvezani plačevati prispevke Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev, naj se ravnajo po spodaj navedenih navodilih. Le na ta način bodo imeli siguren in točen pregled svojih vplačil pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev.

Ko prejmete od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev plačilni nalog, je najbolje, da ga takoj pregledate. V slučaju, da niste zadovoljni in se ne strinjate s predpisom plačilnega naloga, imate pravico, da v roku 8 dni po prejemu plačilnega naloga vložite pritožbo na Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, preko pristojnega Okrožnega urada, ki Vam je dotični plačilni nalog izstavil. Ta ugovor odnosno pritožba nima odločilne moči glede zapadlega prispevka. Pritožba je oproščena kolkovine (paragraf 189 zakona o zavarovanju delavcev). Prepozno vložene pritožbe se ne upoštevajo.

Ko prejmete plačilni nalog ga preglejte in ugotovite:

Ali je pravilno označeno Vaše podjetje. Če opazite kako nepravilnost v naslovu Vaše firme, ali glede sedeža podjetja, javite to takoj pristojnemu Okrožnemu uradu.

Ali je točno označen nevarnostni odstotek v gornjem desnem vogalu plačilnega naloga. Pri tem opozarjamo, da je dolžan delodajalec v smislu paragra-

di ne osvojila stališče odseka. Kako se bodo vršile skupščine, volitve predsednika in uprave pri tolikih raznolikih rokodelskih strokah in razkosanosti slovenskega obrtništva, ki se danes deli v tri skupine, si ni težko predstavljati! Kako si je v takih razmerah samo misliti složno in uspešno delovanje skupnih združenj!

Skupna združenja bodo v bodoče kot močne organizacije razpolagale z boljšimi finančnimi viri. Tudi o tem si upam dvomiti. Dohodki bodo prilično isti, če ne manjši, ker bodo člani plačevali vsi enako članarino, ta pa bo čim nižja. Pri strokovnih združenjih pa so člani radi plačevali nekoliko višjo članarino, ker so videli uspešno obrambo svojih strokovnih interesov. Pri skupnih združenjih pa bo vse delalo na to, da bo članarina najmanjša. Uprava skupnih združenj pa ne bo ravno poceni. Nastaviti bo treba primerno plačilnega tajnika in še več pomožnih moči, ali bo to cenejše, kakor je bilo doslej? Zavračati moramo trditve, da je ravno na pomanjkanju izobraženih tajnikov delo dosedanjih združenj najbolj šepalo. V odločbah o ukinitvi združenj ni bilo niti v enem slučaju naveden kak primer nepravilnega poslovanja. Na čelu naših strokovnih združenj so stali sposobni predsedniki, ki lahko odgovarjajo za delo svojih tajnikov, pa naj so to po poklicu ali iz vrst članov uprave. Če ni hujših predpisov gospodarske zakonodaje, kakor onih v poslovnih knjižicah, jih bo že lahko vsak od nas predsednikov umel, o tem naj bo g. Ogrin potolažen, bi pa moral imeti o nas ugodnejšo sodbo.

Tako vidimo, da vsi argumenti, ki jih navaja predsednik obrtniškega odseka za ukinitve, pobijajo eden drugega.

Ukinitve obstoječih združenj nasprotuje zakonu, zborničnemu pravilniku in je stvarno popolnoma neutemeljena. Upam, da bo kr. banska uprava postopala strogo po zakonu in uvaževala naše stvarne ugovore proti ukinitvi strokovnih združenj. Pri tem mora tudi upoštevati, da je bilo postopanje Zbornice pomanjkljivo, ker ni ugotovila niti pri enem združenju, da to ne ustreza pogojem zakona. S svojo rešitvijo po zakonu bo banska uprava prihranila stroške pritožbe na upravno sodišče.

Obrtništvo vseh treh skupin se je pri odporu proti odločbi Zbornice znašlo v eni fronti. Naj bi se zavedalo tudi v drugih vprašanjih, da je le v složnosti moč in napredek. Čemu moramo gospodarsko šibki rokodelski obrtniki vzdrževati tri prostovoljne organizacije in štiri obrtniška glasila. Ali res ni med nami uvidevnosti, da se združimo v poštenem delu za naše pravice in odstranimo vse, kar nas loči. Mislim, da smo polnoletni in ne potrebujemo varuštva drugih.

Koren Jakob.

nemu Okrožnemu uradu vsako spremembo, ki nastane pri članih in njihovih družinah v delavnem odnosu, v plačbi in denarju in datjavah v naravi, kakor tudi v obvezah zavarovanja za slučaj onemoglosti, starosti in smrti. Tudi te spremembe se morajo javiti najkasneje v 8 dneh.

Ali je pravilno označeno število dni, za katere ste obvezani plačevati prispevke. Dnevi, za katere je zavarovalec dobival hranarino, ali bil v bolnici, sanatoriju, okrevališču ali na orožnih vajah niso podvrženi zaračunavanju prispevkov. Če delodajalec ni odjavil v predpisanem zakonskem roku 8 dni delojemalca, ki je prenehal pri njem delati, je dolžan prispevke v celoti plačevati vse dotlej, dokler odjave faktilno ne izvrši. (Paragraf 11. zakona o zavarovanju delavcev.)

Ali so prispevki vnešeni v pravo kolono. Za osebe, ki podležejo zavarovanju za slučaj onemoglosti, starosti in smrti se vnašajo predpisani prispevki v kolono 7, računajo pa se po tabeli A, za osebe, ki niso obvezne temu zavarovanju, se vnašajo v kolono 8 in računajo po tabeli B.

Ali so osnovni prispevki z ozirom na mezni razred in delovne dni pravilno izračunani in pravilno seštet.

Ali je razlika prispevka za slučaj nesreče pravilno izračunana in seštet. Primerjajte to tabelo odstotkov za izračunavanje razlike prispevka v nesreči v tabeli A ali B skupnega prispevka.

Ako ugotovite, da je v plačilni nalog vnešen nameščenec, ki ni več v Vaši službi in ste ga pozabili odjaviti, izvršite odjavo še isti dan pri pristojnem Okrožnem uradu, da Vam Okrožni urad ne bo zaračunal nadaljnjih prispevkov za takega nameščenca.

Pritožba zagorskih obrtnikov

Odredba Zbornice za TOI v Ljubljani, s katero razpušča kakih sto združenj, je prizadela tudi Združenje zagorskih obrtnikov, ki so na svojih sejah sklepali o stališču, ki ga bodo zavzeli napram te odredbi, ki preko njih posega v njihove pravice ter po načinu, s kakršnim je bila pripravljena in razglašena, zbuja upravičeno negodovanje. Skupno združenje so si osnovali naši obrtniki leta 1907. Sčasoma pa so potrebe narekovale, da so se organizirali v okviru tega združenja tudi po strokah. Do zadnjega so vzorno delovali čevljarska, krojaška, mesarska in kovinarska stroka, vsaka v svojem delokrogu, oslonjena na združenje, ki je imelo svojega tajnika. Vseskozi urejeno in uspešno ustanovo pa sedaj omenjeni odlok brez vsakega vprašanja, navajajoč neke smotre, ki da bi bili boljše dosegljivi, razpušča. Nekaj podobnega se je zgodilo sicer že lanskoleto, toda takrat je bilo 24 takih združenj razpuščenih po predhodnem pristanku prizadetih. To je bilo povsem v redu in le v korist stanu. Zdaj pa omenjena uredba naravnost diktira in meče v en koš vse tiste pridobitve, na katere je bil obrtniški stan upravičeno ponosen in katerih bi si ne bil v nikakršni drugačni obliki mogel izvojevati. Saj so združenja nastala zaradi resničnih krajevnih potreb kot posledica naravnega razvoja in osebnih razmer dotičnega kraja. Vse je bilo v najlepšem redu in pripravljali so se novi načrti. Kar naenkrat pa je vmes posegla Zbornica in postavila svojo zahtevo. Odmev in reakcija je živahna ter bo gotovo imel ta korak, če ne zdaj, pa v dogledni bodočnosti vse drugačne posledice kakor pa so bili z odredbo predvidevane, kajti takole komasiranje je vedno dvorezen nož, o čemer se bomo lahko v teku let prepričali.

Odredba je predpisala za litijski okraj eno samo združenje s sedežem v Litiji. Vse drugo mora prenehati. Naši obrtniki so sklenili predlagati z ozirom na krajevne razmere, da bodita dve združenji s sedežema v Litiji in Zagorju, obenem pa je šla pritožba na ministrstvo in banovino, ker o reformi ni bil zaslišan niti vprašan obrtni odsek Zbornice kot glavni zastopnik obrtniških teženj. Naši obrtniki smatrajo, da se jim je s to odredbo storila krivica, da radi te reorganizacije ne

bodo na boljšem in da jim je bila za vse uspešno dolgoletno delo na stanovskem polju na najbolj neprimeren način izrečena nezaupnica. Slej ko prej pa bodo naši obrtniki, pridružujoč se številnim stanovskim edinicam v Sloveniji, ki jih je odredba prav tako prizadela, ostali budno in trdno v boju za svoje pravice, v korist dviganja stanovske zavesti. Prestalo je že težke čase, pa je uverjeno, da bo tudi ta boj slej ko prej dobilo.

Več kot samostojna obrtna zbornica

Konferenca obrtnih zbornic in obrtniških odsekov skupnih zbornic, ki se je vršila dne 5. in 6. marca t. l. v Ljubljani je vršila veliko delo. Sicer je bila vsa zadeva malo pozna in zakasnela, ampak vršila se pa vendarle je. Zato tudi ni prav nič čudno, da ni uspelo vnesti vsaj nekaj važnih sprememb v davčne paragrafe. Videli smo sicer predsednika obrtnega odseka ljubljanske Zbornice za TOI, kako je po Beogradu že nekaj dni pred končno redakcijo obrtniških predlogov, ki so bili sprejeti na tej konferenci. Žal pa se ta mož ni zavedal, da ima ura samo 60 minut in teden točno sedem dni. In tako je tega dičnega predsednika čas prehitel, da ni izpolnil svojega poslanstva. Če bi sicer samostojni predsednik ljubljanske obrtnega odseka takoj šel na delo, ko je prispel v Beograd, kot so to storili člani Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, bi bil uspeh drugačen. Namesto, da je za nami po Beogradu, naj bi raje izvrševal svojo misijo ter marsikaj lahko preprečil, kar se danes žal ne da več popraviti. Merodajni činitelji v finančnem ministertvu pa tudi niso krivi, ker so itak s končno konferenco čakali polnih šest dni, da bi na njej obravnavali lahko tudi predloge gori omenjene konference obrtnih zbornic. A kaj hočete, predlogi niso dospeli pravočasno! Tako nas prehitujejo minute in dnevi, mi ubogi obrtniki pa čakamo ter valimo krivdo na one, ki so pri vsej stvari docela nedolžni. Sicer pa, saj imamo v ljubljanski obrtni zbornici predsednika! Pa to ni pravi naslov zanj, ker ta gospod je nekaj več! Težko pa je najti primeren izraz in naslov za onega, ki tako samostojno vrši posle tako važne ustanove. Morda bi ga smeli nazivati »vsesam«

Če se ozremo nazaj na dneve, ko se je vršila v Ljubljani konferenca zbornic, smo se na isti lahko marsikaj koristnega naučili in zvedeli. Tudi je bila iznešena želja in nasvet, naj bi se kaj takega nikdar več ne dogodilo, da obrtni odsek ne bi imel kar celo leto nobene seje, zlasti ko drve mimo nas z vso brzino razni dogodki, ki preobčutno vplivajo na razvoj našega gospodarstva. Pri tej priliki pa moramo ugotoviti, da je ljubljanski obrtni odsek Zbornice edinstven v naši državi, ki ni samo samostojna Zbornica, pač pa še mnogo več. Saj njegovemu predsedniku, ki vodi vse sam, ni potreben kakšen sosvet. On ne potrebuje nasvetov tistih, ki tudi znajo misliti s svojo glavo in bi prav gotovo mnogo dobrega doprinesli za izboljšanje splošnih obrtniških interesov. To je pač samo skromna misel, nimamo pa namena, da bi se vtikali v njegovo posle in načrte, ker še ne vemo, kakšen bo njihov končen rezultat. Lahko pa upravičeno trdimo, da imamo obrtniki v dravski banovini v obrtnem odseku Zbornice TOI toliko samostojne razmere in tako popolno avtonomijo, da je veselje; en gospod, en predsednik, en diktator in ena kasa. In za take razmere nas lahko druge Zbornice zavidajo. Pa pravijo, da to ni prav! Seveda demokratsko ni, ampak tako je in tako bo, kot smo to slišali pri večerji. Kdor ne parira je pa demagog, smrkavec ali pa še kaj drugega. Saj je ob priliki te konference predsednik ljubljanskega odseka izjavil, »da se mi ne pustimo komandirati, da bomo komandirali mi sami pa nihče drugi. To ste slišali obrtniki iz drugih banovin in če Vam tako ni prav, pa si za klobuk vtaknite Vaša priporočila, mi Slovenci smo sami sebi gospodarji.«

Pri vsem tem pa je res, da gre do godki mimo nas kot neopaženi in je vse prikrojeno tako, da pametnemu in dobro mislečemu človeku ni mogoče niti

z nasveti koristiti k napredku obrtnega stanu in sodelovati pri reševanju težkih gospodarskih prilik v današnji dobi.

Zaenkrat toliko o naši več kot samostojni zbornici, drugič pa še kaj več in konkretnije.

Iglič Fran.

Važnost ovčereje v zvezi z obrtništvom in splošnimi narodnimi interesi

V naši državi se bavi okrog 80% prebivalcev s poljedelstvom in živinorejo, zato je naša država izrazito agrarna.

Nedvomno igra ovčereja kot posebna panoga živinoreje v našem narodnem gospodarstvu veliko vlogo. Ovčereja je najbolj razvita v planinskih predelih, kjer prilike za življenje drugim koristnim živalim ne-prijajo, ovce pa planinsko pašo do malega izkoristijo. Ovce nam nudijo mleko, meso, loj, kožo in volno.

Ker pri nas mnogo gojimo ovce je jasno, da imamo razširjene tudi obrte, ki so s tem v zvezi. So to mesarji, predilci, pletilci, sirarji itd.

Ovče meso je relativno cenejše od drugega in so radi tega naši siromašnejši sloji konzumenti za to meso. Po statistiki se pokolje v naši državi povprečno na leto 2 in pol milijona ovac, izvozimo pa jih okrog 600 tisoč. Če vzamemo, da tehta ena ovca povprečno kg, pomeni, da se porabi letno 75 milijonov kilogramov ovčjega mesa, kar zopet znači, da odpade na vsakega državljana na leto 5 kg. Upoštevati moramo dejstvo, da se v naših predelih porabi malo tega mesa. Glavni odjemalec so južni kraji naše države.

Velikega pomena je ovčje mleko, ki se uporablja surovo ali pa se pridela v izvrsten ovčji sir. Naši kmetovalci izvažajo v inozemstvo žive in zaklane ovce.

Volno, ki se dobiva s striženjem ovac rabijo naši predilci. Predilci to volno v svojih predilnicah predelajo v niti, iz katerih potem pletilci izdelujejo blago. Ta panoga je zlasti važna v pogledu vojne obrambe. Za slučaj vojne, ko so zaprte meje, si moramo zagurati dovoljno količino te surovine.

V naši državi imamo po statistiki iz leta 1935 okrog 9 milijonov ovac. Od odrasle ovce dobimo povprečno 1 in pol kilograma volne. Če imamo okrog 7 milijonov odraslih in 2 milijona izpod eno leto starih ovac, ki dajejo samo 1 kg volne, pomeni to, da dobimo povprečno na leto 12 in pol milijona kilogramov volne. Ta volna ne odgovarja našim potrebam in smo primorani, da jo uvažamo iz inozemstva. V letu 1935 smo izvozili 3,532.681.— kg a uvozili 1,370.619 kg volne. Uvoz je znašal 94 milijonov dinarjev, a izvoz 81 milijonov dinarjev. Poleg tega uvažamo še volneno predivo in tkanine. Država je podvzela korake, da se kvaliteta naše domače volne dvigne. Če se nam to posreči, ne bomo več odvisni od inozemstva, naše devize pa bomo lahko uporabljali za druge stvari. Do sedaj smo največ uvažali argentinsko, angleško in avstralsko volno.

Iz neoprane volne se takoj po striženju izloči lanolin, ki se uporablja v kozmetiki in parfumeriji. Loj se ponekod uporablja za svetilo, koža pa se predelava.

Tako imamo v ovčereji polno obrtov, ki so velike važnosti za naše gospodarstvo. Naša dolžnost je, da to keristno panogo našega gospodarstva kar najbolj razvijemo ter s podvigom kvalitete naših ovac koristimo poedin- cem in zajednici.

Kaj je z Obrtniško samopomočjo v Ljubljani ?

Govorilo se je, da se bo vršil v mesecu marcu t. l. občni zbor Obrtniške samopomoči v Ljubljani. Občnega zbora seveda ni bilo. Prizadeto obrtništvu se obrača na naše uredništvo po različna pojasnila. Zato delamo činitelje okrog Obrtniške samopomoči odgovorne ter želimo javnega pojasnila kaj je z Obrtniško samopomočjo v Ljubljani.

širite „OBRTNI VESTNIK“!

Občni zbor delničarjev Zanatske banke

Dne 17. marca t. l. se je vršil v Beogradu XIII. občni zbor Zanatske banke, ki ga je vodil zaslužni predsednik g. Milan Stojanović. Iz obširnega poslovnega poročila, ki ga je podal glavni ravnatelj g. Milan Dragić, posnemamo, da je država lani vplačala svoj zadnji delež pri delniški glavnici Zanatske banke v znesku 4 milijone dinarjev. S tem je vplačan celotni bančni kapital v skupnem znesku 75 milijonov dinarjev; taško ima sedaj država za 30 milijonov dinarjev delnic, zasebniki pa za 45 milijonov dinarjev. Od 45 milijonov bančnega kapitala, ki so ga vplačali privatni delničarji odpade na centralo v Beogradu din 35,233.000, glavno podružnico v Zagrebu din 5,812.000, podružnico v Ljubljani din 2,120.600 in na podružnico v Sarajevu din 1,833.800.

V teku lanskega leta je banka odobrila 3730 prošenj za posojila v znesku 61,476.383 dinarjev. Ob koncu lanskega leta je banka kreditirala 100 kreditnih zadrug z 10.512 zadrugarji. Tem zadrugam je bilo odobreno skupno 30,481.000 dinarjev kredita.

Plasman Zanatske banke je ob koncu leta 1939. znašal 140,645.273.44 dinarjev, proti 132,466.408.75 dinarjev koncem leta 1938.

Od skupnega plasmana je hipotečno zavarovanih 91,477.461 dinarjev posojil, to je 65.04% proti 62.26% v letu 1938.

Z bančnim plasmanom v znesku din 140,645.273.44 je bilo neposredno ali potom kreditiranih zadrug kreditiranih skupno 21.932 obrtnikov v 1362 raznih krajih Jugoslavije.

V teku lanskega leta je banka potom centrale in podružnic eskontirala 47.281 menic v skupnem znesku 333,670.325 dinarjev. Napram letu 1938 je eskont povečan za 7483 menic v znesku 35,780.391 dinarjev.

V lanskem letu so menični dolžniki znatno boljše izpolnjevali svoje obveze. V teku leta 1939 je bilo vtoženih 134 menic v skupnem znesku 919.082 dinarjev, medtem ko je bilo v letu 1938 vtoženih 176 menic v skupnem znesku din 1,335.350.

Ob koncu lanskega leta so vloge skupno znašale 43,270.095.90 dinarjev

Iz strokovno nadaljevalnega šolstva

Dne 1. marca se je v mestni posve-tovalnici vršila seja šolskega odbora strokovnih nadaljevalnih šol mestne občine ljubljanske.

Predsednik šolskega odbora g. dr. Ravnihar Vladimir je pozdravil zastopnika kraljevske banske uprave g. insp. Presla, zastopnika Zbornice TOI, zastopnika Delavske zbornice, zastopnike obrtniških združenj, člane mestnega sveta in gg. upravitelje. V svojem poročilu je prosil gospode upravitelje, naj jih princip štednje v letošnjem letu vodi še bolj kot do sedaj. Gospod predsednik je nato podal splošne podatke o računskem zaključku za leto 1938-39 in o proračunu za leto 1939-40. Zahvalil se je g. Preslu za prispevek kraljevske banske uprave k vzdrževanju v znesku 200.000 din in prosil, naj tolmači gospodu banu zahvalo šolskega odbora. Zahvalil se je tudi Zbornici za TOI, ki je prispevala 25.000 din in raznim obrtniškim organizacijam, ki so prispevale 4250 din. Prosil je, da bi prispevki vseh naštetih korporacij ostali vsaj na isti višini, prispevki združenj pa se primerno zvišali. Prispevki vajencev so znašali 216.219.50 din in tvorijo še vedno važen vir dohodkov. Gradbeni fond se je v preteklem šolskem letu zvišal na 712.863 din. — Ob koncu poročila se je g. predsednik spomnil preminulega šolskega nadzornika Lužarja Fortunata, kar so prisotni počastili s kratkim molkom.

Tajniško poročilo je podal mestni višji komisar dr. Frelj Ivo. Podal je statistične podatke o strokovnem pouku, ki se je vršil na petih strokovnih nadaljevalnih šolah in sicer na strokovni nadaljevalni šoli za mehanične tehnične obrti na Ledini pod vodstvom upravitelja Vidra na splošno strokovni nadaljevalni šoli na Vrtači pod vodstvom upravitelja Šemeta Antona, na strokovno nadaljevalni šoli za umetne in moške oblačilne obrti na Prulah pod vodstvom upravitelja prof.

in sicer na 1589 vložnih knjižicah 14,275.170.69 dinarjev, po tekočih računih pa 28,994.925.21 dinarjev.

Za nemoteno izplačevanje vlog ima banka 33,340.610.83 dinarjev razpoložljivih sredstev in sicer: 1. 5,426.119.83 dinarjev gotovine v blagajnah in terjatvah pri državnih denarnih zavodih, 2. 12,914.491 dinarjev neizkoriščenega re- eskontnega kredita pri Narodni banki in 3. 15,000.000 dinarjev izrednega re- eskontnega kredita pri Narodni banki.

Za odpise in rezerviranje od brutto dobička je bilo predlaganih 841,020.20 dinarjev. Po odbitku tega zneska izka- zuje bančno poslovanje za leto 1939 čisti dobiček 3,498.814.05 dinarjev.

V smislu člena 6 Uredbe o nalaganju poslovnih rezerv v državne papirje in člena 77 bančnih pravil je bilo od čiste- ga dobička dotiranih 874.703.50 dinar-jev, tako da je občnemu zboru na raz- pologo 2,624.110.55.

V svojem poročilu je upravni odbor predlagal:

a) da se od čistega dobička podeli del- ničarjem za dividendo din 10 na del- nico, kar znaša skupno 2,250.000 dinar-jev;

b) da se od ostanka dobička 374.110.55 dinarjev dotira rezervnemu fondu din 168.012.35 dinarjev, kateri se s tem po- veča na 5,138.629.62 dinarjev in

c) da se preostanek dobička od din 206.098.20 dotira fondu za popolnitev dividende v naslednjih letih, s čimer je ta fond povečan na 900.000 dinarjev.

Nato se je vršila obširna diskusija, po kateri je na iznešene pripombe in pred- loge bančni predsednik g. Milan Stoj- anović dal stvarna pojasnila.

Končno sta bila popolnjena upravni odbor centrale in poslovni odbor glav- ne podružnice v Zagrebu. Izvoljeni so bili: 1. za upravni odbor Centrale: g. Milan Stojanović iz Beograda, g. Vlada Marković iz Beograda, g. Trajko Petro- vić iz Beograda, g. Slavko Lozančić iz Vel. Kikinde, g. Maksim Tepavac iz No- vega Sada; 2. za poslovni odbor glavne podružnice v Zagrebu: g. Slavoljub Grilec iz Zagreba, g. Ilija Gjukić iz Bi- haća in g. Edvard Zagar iz Splita.

Znidaršiča, na ženski strokovni nada- ljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti pri sv. Jakobu pod vodstvom upraviteljice gospe Kravos Angele in na strokovni nadaljevalni šoli za stavb- ne obrti na Grabnu pod vodstvom inž. Kregarja Rada. Statistično poročilo je podal tajnik za vsako šolo posebej in končno navedel, da je bilo v šolskem letu 1938-39 vpisanih v začetku leta 1493 vajencev, konec leta pa 1361 va- jencev. Učni smoter je doseglo 1268 učencev oz. učenk, 93 je bilo neizpra- šanih oz. slabo ocenjenih. Odhodno spričevalo je prejelo 346 vajencev, oz. vajenk. V odstotkih izraženo je izdelalo 93%, neizprašanih oz. slabo ocenje- nih pa je bilo 7%. V letošnjem letu pa je vpisanih na vseh strok. nadaljeval- nih šolah v Ljubljani 1532 vajencev, pri čemer so že vpoštevani izstopi po- sameznih učencev do konca leta 1939.

Poročili o računskem zaključku stro- kovnih nadaljevalnih šol za leto 1938-39 in o proračunu za šolsko leto 1939-40, je podal mestni rač. insp. Zagrad- nik Stanko. Računski zaključek za pre- teklo šolsko leto 1938-39 izkazuje 680 tisoč 643.70 din izdatkov, dohodkov pa imajo 681.168 din; prebitek znaša to- rej 524.30 din. Mestna občina ljubljans- ka je nakazala 210.000 din podpore in sicer 175.000 din za redno vzdrževanje strok. nadaljevalnih šol, 35.000 din pa v gradbeni fond. Ostalo so prispevale korporacije, ki so navedene že v pred- sedniškem poročilu.

Proračun za tekoče leto 1939-40 pa izkazuje 682.000 din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Pouk se vrši v 60 razredih, 9 mesecev po 10 ur tedensko. Honorarji za posamezne nastavnike znašajo od 15 do 25 din.

Poročili o računskem zaključku in proračunu sta bili na to po kratki de- bati sprejeti.

Tajnik je nato poročal o spomenici 15 obrtniških združenj glede vpisova- nja in plačevanja šolnine na strok. na-

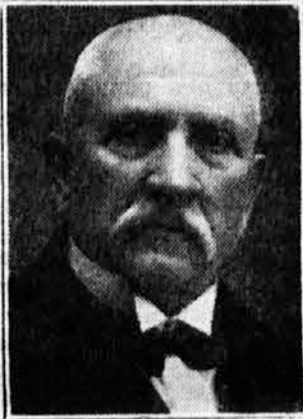
daljevalnih šolah. Po daljši debati je bilo nato sklenjeno, da se obrtniška združenja že konec tekočega šolskega leta opozore, kako in s kakšnimi dokumenti je izvršiti vpise posameznih vajencev. Glede plačevanja šolnine, ki znaša letno 180 din, oz. mesečno po 20 din, pa je bilo sklenjeno naprositi mojstre, da plačajo ta znesek za svoje vajence največ v treh obrokih. Mesečno plačevanje prispevkov jemlje namreč upraviteljstvo strokovnih šol zelo veliko dragocenega časa. Pri debati je predložil zastopnik Delavske zbornice g. Berdajs resolucijo, v kateri opozarja, da šolnina v zakonu ni predvidena in da naj se vajenci povsem oproste plačevanja šolnine. Šolski odbor more pobirati le prispevke za učila. Prosil je, naj se njegova spomenica predloži kraljevski banski upravi, kar je bilo tudi sprejeto.

Sprejet je bil nato predlog odseka za telesno vzgojo, naj se povabi na prihodnjo sejo tudi šef telesnovzgojnega odseka.

Končno je bilo sklenjeno, da se iz gradbenega fonda nakupi mestni občini ponudena parcela ob Linhartovi cesti v izmeri 11.000 m² in se pristopi takoj k pogajanju.

France Grebenc †

V Trbovljah je na svojem domu v Skofji riži umrl g. France Grebenc, bivši posestnik, gostilničar in kleparski mojster. Pokojnik je imel za seboj izredno pestro in razgibano življenje. Ka-

kor beremo večkrat v pripovedkah je tu iz skromnega pastirčka zrasel v izumitelja, ki si je pridobil več patentov, vendar blagodatni svojih izumov ni mogel uživati. Bil pa je tudi sicer gospodar izredne podjetnosti. Ko se je izučil za kleparja, je nekaj časa imel v Zagorju samostojno obrt. Pozneje je služboval pri rudniku in je za tamošnji obrat izumil celo vrsto praktičnih naprav. Obrtništvo ga bo ohranilo v lepem spominu.

Razno

Ob priliki zaključka trgovinskih pogajanj s Francosko, francoska delegacija ni osvojila naše zahteve, da se nam omogoči nabava starega in surovega železa v Franciji in njenih kolonijah. Prav tako nam Francija ni odobrila nobenega izvoznega kontingenta za antracit.

V letošnjem letu bo odprta od 12. maja do 3. julija obrtniška razstava v Florenci.

Po dolgem oklevanju in po mnogih prejšnjih kombinacijah imamo spet na dnevnem redu vprašanje zgraditve moderne rečne ladjedelnice v Beogradu. Govori se o osnovanju delniške družbe s 30 milijonskim kapitalom, v kateri se bo udeleževal domači kapital preko 50 odstotno.

Zaradi deviznih težkoč in drugih zaprek v mednarodnem prometu, se izdelki tvornice »La Dalmatienne« grmadijo v Šibeniku in na Dugem ratu. Zaradi tega namerava uprava družbe prenehati z delom v obeh tvornicah, zaradi česar bo veliko število delavcev ostalo brez posla.

Kranjska industrijska družba na Jenicah proučava vprašanje zgraditve električnih topilnic za železno rudo. Pričakujemo, da bodo merodajni faktorji podprli to privatno iniciativo v tem pravcu in tako omogočili povečanje trga s surovim železom.

„Poreska reforma 1939-40“

Pod gornjim naslovom je Zbornica za TOI v Ljubljani izdala tiskano poročilo o delu konference gospodarskih zbornic, ki je bila v vprašanju davčne reforme 17. in 18. januarja v Ljubljani. Poročilo, ki ga je uredil zbornični generalni tajnik g. Ivan Mohorič, vsebuje na skoro 200 straneh konkretne predloge referentov zbornic glede vprašanja, kako naj bi se novi davčni predpisi spremenili, da bi vsaj deloma ustrezali potrebam gospodarstva. Poleg referatov in poročil o diskusiji vsebuje knjiga tudi naknadne pripombe zbornic, besedilo spomenice, poročilo o konferenci davčnih strokovnjakov in referentov, ki je bila od 16. do 19. februarja v Ljubljani, konkretne predloge za spremembo in dopolnitev davčne zakonodaje, ki so bili izročeni finančnemu ministru 24. februarja, in na koncu še kalkulacijske primere o davčni obremenitvi.

Mesarji dravske banovine proti razpustu svojih združenj

Na občnem zboru Zveze združenj mesarjev, klobasičarjev in prekajevalcev za dravsko banovino so se po poročilih funkcionarjev, ki so bila vsa soglasno vzeta na znanje, obravnavala poročila o davkih in o reorganizaciji združenj. Poročali so iz Zagreba gg. Verner, Čoh, Lovic in Lepod, ki so se kot gostje udeležili zboru, a za Zvezo obrtnih druženj je poročal g. Igljč. Iz poročila o davkih je razvidno, da je mesarska stroka hudo prizadeta zavoljo javnih davščin.

Kljub temu težavnemu položaju, zlasti v današnjih hudih časih, pa je mesarski mojster v očeh konsumenta zelo dobičkarški podjetnik in izkoriščevalec konsumenta. Zaščitite nima nobene in je prepuščen sam sebi. Tovariši iz Zagreba so silkali enake težave mesarskih mojstrov v banovini Hrvatski.

Zbornični svetnik g. Hohnjec iz Celja je ostro nastopil proti nezakonitemu postopku Zbornice za TOI, ki je razpustila združenja. Poudarjal je, da obrtništvo ne mo-

re biti zadovoljno, če ga na tak diktatorski način zapostavljajo. G. Igljč je poročal o delu Zveze obrtnih druženj, ki pozornost zasleduje vse dogodke, ki se nanašajo na obrtniški stan. Nadalje je obravnaval razpust obrtniških združenj in ugotovil, da je tak samovoljni postopek nezakonit, ker je to akt ene osebe. Obrtništvo ne more dopustiti tako izigravanje obrtniških koristi. O tako važni reči bi moral prej razpravljati in sklepati ves obrtni odsek Zbornice za TOI v Ljubljani, zraven bi se morala zaslišati vsa prizadeta združenja, ki naj bi se izjavila, kdaj in kako naj bi se izvedla reorganizacija.

Naposled se je sprejel v smislu poročevalcev predlog, da se izroči protest proti razpustu pri banski upravi in ministru za trgovino in industrijo. Če to ne bo pomagalo, pa naj se vložijo tožba na upravno sodišče. Na zboru se je s posebnim poudarkom izrekla tudi želja o tesnem in složnem sodelovanju z brati Srbi in Hrvati v obrambni obrtniških pravic.

Za nakup vsakovrstnega železa, stavbnega materiala in orodja, kakor tudi vsakovrstnih armatur za instalacije in vseh sanitarnih predmetov Vam priporočamo trdko

Schneider & Verovšek

trgovina z železom, vsakovrstnimi stroji in orodjem

v Ljubljani, Tyrševa cesta 16

Tovarna

kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.

TOVARNE V CELJU
IN HRASTNIKU

Proizvaja:

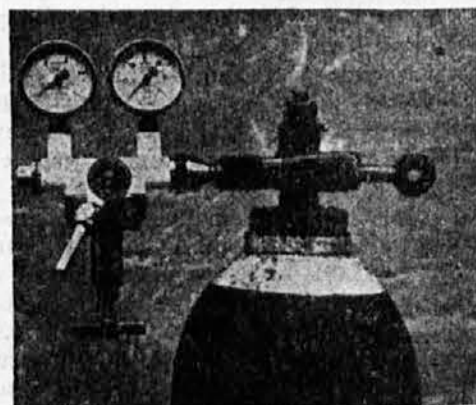
Solno in žvepleno kislino - Kalijev in natrijev soliter - Kristalno sodo in pralni prašek - Glauberjevo in grenko sol - Žgano in klajno apno - Fosfatno žilindro in kostno moko - Rudninski in kostni superfosfat - Železno-oksidge barve in zeleno galico - Vodotopna olja za industrijske svrhe - Razna sredstva za zaščito rastlin in uničenje škodljivcev - Alkaloide opiuma in druge farmaceutične izdelke

Natančnejša pojasnila se dobe pri tvornici v HRASTNIKU, TELEFON INT. št. 2

AGA RUŠE

ZDRUŽENE JUGOSLOV. TVORNICE ACETILENA
IN OKSIGENA D. D.

— RUŠE —

Disous-plin se lahko uporablja samo s pomočjo

reducnega ventila,

katerega se namešča na valj potom posebne stezalke. Izkusjen varilec zahteva samo

Redučni ventili „Aga-Ruše“ z navzdol obrnjenim regulirnim vijakom.

nudi obrtništvo za svrhe autogenega varenja in rezanja poleg kislika v valjih tudi stisnjen in raztopljen plin acetilen pod imenom »disous-plin«. Varenje z disous-plinom je mnogo udobnejše in boljše kot z navadnim acetilenom iz karbidnih aparatov, ker je disous-plin kemijsko čist acetilen, brez vlage, je siguran in neopasen pri delu, ne zmrzne in se more disous-plinski valj tudi namestiti na vsakem poljubnem prostoru. Disous-plinski valji so napolnjeni pod pritiskom 15 atmosfer ter vsebujejo nekaj nad 5 m³ acetilena. Na zunanji se označujejo z belo barvo ter se razlikujejo od kisikovih valjev tudi po železnem ventilu.

OUZD v Ljubljani opozarja delodajalce . . .

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja

Vse cenjene naročnike »OBRTNIŠKEGA KOLEDARJA 1940« vljudo naprošamo, da čim prej nakažejo naročnino.

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA
Gajeva ulica 6
TELEFON ŠT. 20-30

CENTRALA BEOGRAD
GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavnica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—
Rezervni fond nad Din 5.000.000.—

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA

od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA

imovina in fonde obrtniških ustanov in organizacij.

IZVRŠUJE

najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki!

V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda!

KREDITNO DRUŠTVO

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje že **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poročstvu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938
Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.—
rezervni zaklad Din 1.183.820.—